

Suça Sürüklenen Bir Çocuğun Psikosoyal Anatomisi

28. BÖLÜM

Burcu DEMİREL

GİRİŞ

Çocuk genel olarak “zihinsel, fiziksel ve ruhsal açıdan henüz olgunluğa erişmemiş, toplum içindeki davranış ve sorumluluklarını öğrenmekte olan, bakıma ve eğitime gereksinimi olan varlık” şeklinde tanımlanmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü 18 yaşın altındaki her bireyi çocuk olarak kabul etmektedir.

Bu özellikleri dolayısıyla çocukların yaşamaları boyunca çeşitli tehlikelerle karşılaşma ihtimali yüksektir. Bütün yaş grupları arasında en riskli dönem ise fiziksel olarak büyümenin hızlanması, cinsel gelişme ve psikososyal olgunlaşmanın gerçekleştiği ergenlik dönemidir (1).

Tarih boyunca çocuğa çeşitli anlamlar yüklediği görülmektedir. Eski Yunan ve Roma Medeniyetlerinde çocuğun bir eşya gibi babanın himayesinde olduğu kabul edilmiştir. Yaklaşık olarak 7 yaşına gelmiş her çocuk tarlada, hayvancılıkta, ev ve bakım işlerinde çalışmaya başlayarak yetişkinlerin dünyasına adım atmış oluyordu. Hristiyanlığın yayılmasıyla birlikte çocuk, tanrının ve devletin malı olarak görülmüş, uzun yıllar süren savaşlarda çocuklar asker olarak kullanılmıştır. 17. yüzyıl itibarıyla çocuğun yetişkinden ayrı bir şekilde değerlendirilmeye başlandığı görülmektedir. Özellikle Rönesans’tan itibaren çocuğun yetişkinlerden farklı olduğunu sanat ve edebiyat dallarında görmek mümkündür. Endüstri devrimiyle birlikte uzmanlaşmanın başlaması ve

eğitime ihtiyaç olduğu anlaşılmış ve bu durum da çocuklara ve gençlere verilen eğitimin önem kazanmasına yol açmıştır. Şehirleşme ile birlikte kırsaldan kentlere göçün başlaması eğitimin yaygınlaşmasına ve her sınıftan çocuğun ekonomik ve sosyal açıdan gelişimleri için göreceli olarak daha eşitlikçi bir duruma kavuşmasını sağlamıştır (2).

Bu gelişmeler doğrultusunda İkinci Dünya Savaşı sonrası Birleşmiş Milletler tarafından İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (1948) kabul edilmiş, ancak çocukların daha fazla korunmaya gereksinimleri olduğu için bu bildirge yeterli görülmemiştir. Bu nedenle 1924 Cenevre Bildirgesine 10 maddelik ekleme yapılarak Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi hazırlanmış, 20 Kasım 1989’da Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından oy birliği ile kabul edilmiş, 2 Eylül 1990 yılında yürürlüğe girmiştir. Çocuğun yüksek yararı gözetilerek oluşturulan bu sözleşme uluslararası anlamda en önemli adımlardan biri olmuştur.

Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi “İnsanlık, çocuğa verebileceğinin en iyisini vermekle yükümlüdür” ile başlar. Burada her çocuğun; yaşama, varlığını ve gelişimini sürdürmesini sağlama, korunma gibi temel haklara her koşulda sahip olduğu ifade edilmektedir (3).

Çocukluk dönemi gelişimsel açıdan en önemli dönemlerden biridir. Çocukların fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan eksiksiz olarak gelişmeleri

rin madde bağımlılığına düşmemeleri için sosyal projelere önem verilmelidir (16).

Aile- çocuk beraberliğinin sağlanamadığı koşullarda ise devletin sağladığı aile tipi hizmet bakım modellerinin daha iyi duruma getirilmesine önem verilmesi gerekmektedir. Toplum olarak çocuk ve ergenlerin, özellikle suça sürüklenmiş ve mağduriyet yaşamış çocuk ve ergenlerin, sesi olmamız gerekmektedir. Kurum bakımında büyüyen her çocuğun ve gencin sorunlu olduğu düşüncesini değiştirmeliyiz. Bu konudaki bilimsel araştırmalar, sorunların objektif, yansız ve geliştirmeye yönelik alternatif çözüm ve yaklaşımlar üreterek ele alınmasını sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

1. *Adolescent Health At The Crossroads: Where Do We Go From Here?* Jr., Irwin CE. 33, s.1 : J Adolesc Health, 2003. 51-56.
2. *Kratcoski, Peter C., Lucille Dunn; Juvenile Delinquency.* New Jersey, : Prentice Hall Inc, 1996. Cilt 4.
3. A, Çukur, Kurum Bakımı Altında Bulunan Okul Öncesi Dönemi Çocukların Bilişsel Gelişim Düzeylerinin İncelenmesi. Ankara : Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri, Bilim Uzmanlığı Tezi, 1994.
4. Erol N., Şimşek Z., Üstüner S., Çiçekli Dünyamda Elimi Yalnız Bırakma; Dünyada ve Türkiye’de Çocuk Koruma Sistemleri; Kurum Bakımı, Koruyucu Aile ve Evlat Edinme. Ankara : Ümit Matbaacılık, 2005.
5. Beşer, N.G., Çam, O. Suça Yatkın Erenlerde Olumlu Kişiler Arası İlişkiler Geliştirme Programının Etkililiğinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Doktora. İzmir : Ege Üniversitesi, 2008.
6. Üzümcü, A.F., Çıraklık Eğitiminin Suça Sürüklenmiş Çocukların Topluma Kazandırılmasındaki Rolü: Ankara Çocuk Eğitimevi Örneği. Eskişehir : Anadolu Üniversitesi, 2016.
7. Işık, H., *Çocuk Suçluluğu ve Okullarla İlişkisi* . 7: 287-299, Kırşehir : Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi, 2006.
8. Ünlü, E., Korunmaya Muhtaç Çocuklar İçin Kurum Bakımı Örneğinde Sosyal Hizmette Bir Değerlendirme Araştırması. Ankara : Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 1987.
9. *Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)*, <https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33632>. 2020.
10. T.C. Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk ESirgeme Müdürlüğü. , Suç Faili ve Mağdurları Olarak Çocuklar ve Gençler Semineri Raporu, Almanya. Ankara : s.n., 2009. 2-4.
11. (“Vorläufige Schutzmaßnahmen für Kinder und Jugendliche”, Federal İstatistik Dairesi, www.destatis.de/DE/Themen/Gesellschaft-Umwelt/Soziales/Kinderhilfe-Jugendhilfe/Publikationen/Downloads-Kinder-und-Jugendhilfe/vorlaeufige-schutzmassnahmen-5225203187004. Münih : s.n., 2019.
12. Yavuzer, H., *Çocuk ve Suç*. İstanbul : Remzi Kitabevi, 2006.
13. Ayaz, N., *Ailelerin Başlıca Özellikleri Açısından Suçlu Çocuklara Yönelik Bir Araştırma*. 2, İzmir : Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi: Prof. Dr. Sadık Tüzel’in Anısına, 1993, Cilt 8.
14. Uzun, Z., Suç ve Değer İlişkisi: Suça Sürüklenmiş Çocuklar Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi. Ankara : Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyoloji Anabilim Dalı, 2015.
15. Brenden, M., Vitaro, F., Bukowski W., Affiliation With Delinquent Friends: Contributions of Parents, Self-Esteem Delinquent Behavior And Rejection By Peers. 183, s.1 : Journal of Early Adolescence, 1998.
16. Bülbül, S., Doğan, S., *Suç Sürüklenen Çocukların Durumu ve Çözüm Önerileri*. 59, Kırıkkale : Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi , 2016.